

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē
॥ catuścatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ catuṣcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmasyājñayā samēṣāṃ bhrātṛṇāṃ tatpārśva āgamanam

visṛjya tu suhṛdvargaṃ
buddhyā niścitya rāghavaḥ |
samīpē dvāḥsthamāsīna -
midam vacanamabravīt || 7.44.1 ||

śīghramānaya saumitriṃ
lakṣmaṇam śubhalakṣaṇam |
bharataṃ ca mahābhāgaṃ
śatrughnamaparājitam || 7.44.2 ||

rāmasya vacanaṃ śrutvā
dvāḥsthō mūrdhni kṛtāñjaliḥ |
lakṣmaṇasya grhaṃ gatvā
pravivēśānivāritaḥ || 7.44.3 ||

uvāca sumahātmānaṃ
vardhayitvā kṛtāñjaliḥ |
draṣṭumicchati rājā tvāṃ
gamyatāṃ tatra mā ciraṃ || 7.44.4 ||

bāḍhamityēva saumitriḥ
 kṛtvā rāghavaśāsanam |
 prādravad rathamāruhya
 rāghavasya nivēśanam || 7.44.5 ||

prayāntaṃ lakṣmaṇaṃ drṣṭvā
 dvāḥsthō bharatamantikāt |
 uvāca bharataṃ tatra
 vardhayitvā kṛtāñjaliḥ || 7.44.6 ||

vinayāvanatō bhūtvā
 rājā tvāṃ draṣṭumicchati |
 bharatastu vacaḥ śrutvā
 dvāḥsthād rāmasamīritam || 7.44.7 ||

utpapātāsanāt tūrṇaṃ
 padbhyāmēva mahābalaḥ |
 drṣṭvā prayāntaṃ bharataṃ
 tvaramāṇaḥ kṛtāñjaliḥ || 7.44.8 ||

śatrughnabhavanaṃ gatvā
 tatō vākyamuvāca ha |
 ēhyāgaccha raghuśrēṣṭha
 rājā tvāṃ draṣṭumicchati || 7.44.9 ||

gatō hi lakṣmaṇaḥ pūrvam
 bharataśca mahāyaśāḥ |
 śrutvā tu vacanaṃ tasya
 śatrughnaḥ paramāsanāt || 7.44.10 ||

śīrasā vandya dharaṇīm
 prayayau yatra rāghavaḥ |
 dvāḥsthastvāgamyā rāmāya
 sarvānēva kṛtāñjaliḥ || 7.44.11 ||

nivēdayāmāsa tathā
 bhrātṛn svān samupasthitān |
 kumārānāgatāñchrutvā
 cintāvyākulitēndriyaḥ || 7.44.12 ||

avāṇmukhō dīnamanā
 dvāḥsthaṃ vacanamabravīt |
 pravēśaya kumārāṃstvaṃ
 matsamīpaṃ tvarānvitaḥ || 7.44.13 ||

ētēṣu jīvitaṃ mahya -
 mētē prāṇāḥ priyā mama |
 ājñaptāstu narēndrēṇa
 kumārāḥ śuklavāsasaḥ || 7.44.14 ||

prahvāḥ prāñjalayō bhūtvā
 viviśustē samāhitāḥ |
 tē tu dṛṣṭvā mukhaṃ tasya
 sagrahaṃ śaśinaṃ yathā || 7.44.15 ||

sandhyāgatamivādityaṃ
 prabhayā parivarjitam |
 bāṣpapūrṇē ca nayanē
 dṛṣṭvā rāmasya dhīmataḥ |

hataśōbhaṃ yathā padmaṃ
mukhaṃ vīkṣya ca tasya tē || 7.44.16 ||

tatō'bhivādyā tvaritāḥ
pādau rāmasya mūrdhabhiḥ |
tasthuḥ samāhitāḥ sarvē
rāmastvaśrūṇyavartayat || 7.44.17 ||

tān pariṣvajya bāhubhyā -
mutthāpya ca mahābalaḥ |
āsanēṣvāsatētyuktvā
tatō vākyam jagāda ha || 7.44.18 ||

bhavantō mama sarvasvaṃ
bhavantō jīvitam mama |
bhavadbhiśca kṛtam rājyaṃ
pālayāmi narēśvarāḥ || 7.44.19 ||

bhavantāḥ kṛtaśāstrārthā
buddhyā ca pariniṣṭhitāḥ |
sambhūya ca madarthō'ya -
manvēṣṭavyō narēśvarāḥ || 7.44.20 ||

tathā vadati kākutsthē
avadhānaparāyaṇāḥ |
udvignamanasaḥ sarvē
kiṃ nu rājābhidhāsyati || 7.44.21 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
uttarakāṇḍē catuṣcatvāriṃśaḥ sargaḥ ||